

ΒΟΥΤΣΕΚ ΣΤΟ BLACKBOX

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΑΣ

Αγγέλα Μάντζιου

04/04/2015

«...Σιωπή απόλυτη σιωπή λες και νέκρωσε ο κόσμος...»

«...Η γη καίει σαν την κόλαση και 'γω παγώνω...»

Ένας στρατιώτης, ο Βούτσεκ, ένας αξιωματικός-τυμπανιστής, ένας γιατρός και μία γυναίκα, η Μαρία, είναι τα πρόσωπα του έργου όπως προκύπτουν από το κείμενο του Γκέοργκ Μπύχνερ. Έργο σκέψεων με μια ποιητική-φιλοσοφική χροιά, πάνω στις σχέσεις εξουσίας στην πολιτική του πολέμου και στο πείραμα της επιστήμης, στο ένστικτο και την ηθική, στο ταξικό πεδίο και στην φυσιολογία του έρωτα, σε πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό-θρησκευτικό πλαίσιο.

Όταν ο καταπιεσμένη έκφραση και η συσσωρευμένη αγωνία της βίας, διοχετεύεται στον αδύναμο πόλο, στη λάθος κατεύθυνση που ακολουθεί η τυχαιότητα του βέλους και το μαχαίρι γίνεται ένας αντίλαλος φωνών αίματος και συντριβής. Στο σχήμα άνδρας -γυναίκα. Στον άξονα ενοχή, τιμωρία, τύψη, στις θρησκευτικές επικλήσεις των γραφών, στον ψυχοτρόπο έλεγχο της επιστήμης, στον κοινωνικό χλευασμό του δυνατού προς τον αδύναμο.

Σκηνοθετικά, (κ. Σ. Στρούμπος), δοσμένο με λιτή, αφαιρετική σκηνογραφία, σε ένα ενδιαφέρον αποτέλεσμα άσκησης σχέσεων σωματικής έντασης. Υποκριτικά υπερβατικό, με έκφραση δυνατή, κατέγραψε απτά -από την πλευρά των ηθοποιών- το περίγραμμα σχέσεων στο τριγωνικό σχήμα του εξουσιαστικού πολιτικο-επιστημονικού και οικονομικού μηχανισμού, του διπολικού ερωτικού πλαισίου στο σχήμα έλξη-απόωση, της βουβής μοναχικής ύπαρξης του φτωχού Βούτσεκ και των πολλαπλασιασμένων φωνών που αντηχούν ως τύψη εκδικητικής τιμωρίας.

Οι τέσσερις ηθοποιοί, έριξαν φως στη σκοτεινή ύλη των προσώπων-φωνών γύρω από τον στρατιώτη Βούτσεκ και το συμβολικό του προσωπίο που χλευάζεται ως τον εκμηδενισμό και τον αφανισμό του. Με όπλο το σώμα και τη φωνή, ανέδειξαν αυτό το καταγγελτικό με άδηλη θεατρικότητα κείμενο, δίνοντας όγκο στη σκέψη του συγγραφέα και επεκτείνοντας τον εσωτερικό διάλογο πάνω σε αντηχήσεις βάθους όπως αυτό της μουσικής, υπόκωφης και διαπεραστικής στο σκοτεινό πλαίσιο που έδωσαν οι φωτισμοί, πάνω στην κατεύθυνση της ευθείας γραμμής, του άξονα στον οποίο κινήθηκαν τα πρόσωπα.

Βούτσεκ, σκέψεις βιωματικού χαρακτήρα που γεννούν δύσκολες καταστάσεις, όπως ο πόλεμος, η βία και η φτώχεια, διάλογοι έμμεσοι και εσωτερικοί, κριτική κοινωνιολογικής διάστασης, σε μια ενδιαφέρουσα θεατρική εκδοχή απαιτητικής σωματικής έκφρασης σε παραληρηματική υπέρβαση.

***Ο Βούτσεκ** γράφτηκε το 1836 στη Γερμανία, από τον 24χρονο Γκέοργκ Μπύχνερ (1813-1837), που πέθανε πριν προλάβει να το ολοκληρώσει. Το έργο αυτό, με τις μικρές αποσπασματικές του σκηνές, και την αινιγματική τους ακολουθία, έμελλε να επηρεάσει όσο λίγα το θεατρικό τοπίο του 20ού αιώνα. (από το δελτίο τύπου).